

המפקיד פרק שלישי בבא מציעא

מ.

עין משפט
נר מצוה

סא א ב מ"י פ"ט מהל'
נחלות הל' ד ועין
בהשגות ובמנעד משה
סמך עשין לו טו"ע ח"מ
סי' רפ"ט סעיף ג וע"ש:
בא ג ד ה ז ח מ"י
פ"ה מהל' אלא
ופקדון הל' ה סמך עשין
פ"ט טו"ע ח"מ סי' רכז
סעיף יא:
בא ט מ"י שם טו"ע
שם סעיף יג:
ע"כ מ"י שם טו"ע שם
סעיף יג:
ע"ל מ"י פ"ה מהל'
מכירה הל' ט סמך
לאין קט טו"ע ח"מ סי'
רכס סעיף כ [ודלה כר"ן]:

רבינו חננאל

מתני' המפקיד פירות
אצל חבריו הרי זה יוציא
לו חסרונות לחסות ולאורו
ט' חצאי קבין לכור.
ואוקימנא באורו קלון תנא
וכן לכל כור וכו' וכן
לכל שנה ושנה. וקימא
לן כתנא קמא דמתני'
והוא שיערבין בין פירותיו
ובסתפק מהן ואינו יודע
כמה הוציא לברר החסרון
אבל יחד לו קרן וזית אומר
לו הרי שלך לפניך: פ"ה
ר' יהודה אומר אם היתה
מדה מרובה לא יוציא לו
חסרונות מפני שמותירות
והני' עלה בד"א שמדר
לו בימי הגרנות שהפירות
יבשקן מאד שהחום
מייבשן ומחזירן לו בימות
הגרנות והו' שמוציא
לו חסרונות אבל אם
מחזירן לו בימות הגשמים
אין מוציא לו חסרונות
מפני שאריר הגשמים
ומתפלחין ומתפזזות
ונמצאן מותרות. הוה
עובדא שמיילא כדא
בימות הגרנות חטים
וכשהגיעו ימות הגשמים
נתפזרו בכדא והיה פי
הכדא סתום ונתבקעה
הכדא איביעת אימא משום
איצטא: מתני' יוציא לו
שתות ליו"ר יהודה אומר
חומש. ולא פליגי במקומה
של ת"ק היו מכסין פי
הדנא בשערה ולא היה
א' מוצין לפיכך מוציא
לו שתות בחסרון. (ג)
פ"י גריגישא שם העפר
שעושין ממנו כלי חרס
בגון הדנא וכיוצא בה.
יש עפר מוצין ויש עפר
שאינו מוצין. בארתיה דרב
יהודה רמז [מ' ותמנן] כוין
בדנא וכו' פ"י במקומה
של רב יהודה היו גותנין
(א) טפחיתן של יין בחבית
והיו קונין החבית והיו
בשבותו ר' זווים וכאשר
היה היין מתיישן ושוקעין
שמריו בתחתיתו היה
מצוה רב יהודה לקנות
למכור טפחיתן לזוז ל"י
טפחיתן בר' זווין והן דמי
כל החבית נשאר י'

(א) קאת נלחא מזה דרבינו לא
גרס ולא מייך טפי רק ולא
מייך ולא דמולח לו שמות ולא
משום דלעל ועי' במדוע
הריבוי' ובשמך ודוק.
(ב) נלחא דחסר כלא וי"ל
אש"ל בגריגישא פ"י
גריגישא וכו'.
(ג) י"ל היו טמנין מ"ט טפחיתן
של יין בחבית וכו' והיו
שכמות בשעה וזוים ולאשר
וכו' למכור שש טפחיתן חזו
ל"י טפחיתן בשעה וזוים והן
דמי כל החבית נשאר י"י
טפחיתן לזוז ל"י וכו' בשמך
כל השתקף לשון רבינו.

וכן אמר רבה גרס. רש"י גרס וכן אמר רב ופליג אמר"ד צ"פ מי
שמת (ב"ב דף קמג: ושם ד"ה לא) נכסים ששכחו מחמת עמלון
של אחין השבח לעמלון וקאמר דאפי' שזכו מחמת טרחא של
משכתינן כי הכא דשחל פרידא השכחו לאמלע והוה מימא שחולק
רצא על רב דהתם רצא קאמר ולא
מיימי התם מילתיה דרב ונראה
דגרס רבה וכן בספר ר"ת ולא מדברי
רב חסדא הוא (א) שהגמ' מציא
שמשעה כיוצא בזה צא לפני רבה
ופסק דהשכחו לאמלע כמו רב חסדא
והציאו הגמרא משום קושית אביי
דא"ל צא לרבה מי דמי כו' ולא
חשש רבה מקושיותיו וכן דהשכחו
לאמלע: **אמר רבה** מלתא. פסק
של רב חסדא ומטעם לקמיה דרבי
אמי: **וכי מה אכפת ליה לעבדריה**
וטעמיהו דרבנן מפרש צירושלמי הני
עכברי רשעי' מינהו כד חמיין עיבור
לא מסתייהו דלכלי אלא קריין
לחצריהו דלכלי עמהון והא דלחמרינן
בגמרא אמרו לו הרבה אבידות מהם
הרבה מתפזרות מהם י"ל דלדברי
דרבי יוחנן קאמר אפילו לית י"ל
טעמא דמפרש צירושלמי מ"מ הרבה
אבידות מהם:

אמר רבה בלבר. וא"ת אס כן
צפחות מכור נמי יוציא כמו
לכור וי"ל דאין להם ריוח להטמן
צפחות ומ"מ לפי חשבון הראוי
להתחמק יוציא דלי אפשר שלא
יתחמקו: **ולא אורז** שאינו קלוף
ג' סאין אבד. וא"ת ואמאי לא
חשיב צפחותינן אורז שאינו קלוף
עם זרע פשתן כיון דאית להו חד
שיעורא וי"ל דפשוט לו דלחורו
מתחמק כל כך וצרישא גבי אורז
קלוף לא חשיב זרע פשתן קלוף
דשמת דינס חלוק:

מדה מרובה י"י בורין. וא"ת אפי'
ג' כורין או ג' מתנפחין לפי
חשבון החסרונות העולה להם וי"ל
דצ"י כורין עולה להם הנפוח חסרון
של כור אחד ולא יוציא להם חסרונות
היינו כל החסרון לחסרון של כור
אחד לא יוציא ולהכי נקט י' כורים
לאפוקי פחות:

ל
(א) קאת נלחא מזה דרבינו לא
גרס ולא מייך טפי רק ולא
מייך ולא דמולח לו שמות ולא
משום דלעל ועי' במדוע
הריבוי' ובשמך ודוק.
(ב) נלחא דחסר כלא וי"ל
אש"ל בגריגישא פ"י
גריגישא וכו'.
(ג) י"ל היו טמנין מ"ט טפחיתן
של יין בחבית וכו' והיו
שכמות בשעה וזוים ולאשר
וכו' למכור שש טפחיתן חזו
ל"י טפחיתן בשעה וזוים והן
דמי כל החבית נשאר י"י
טפחיתן לזוז ל"י וכו' בשמך
כל השתקף לשון רבינו.

HebrewBooks.org ©Moznaim Publishers. No commercial use allowed.

וכן אמר רבה השביחו לאמלע א"ל אביי
מי דמי התם גדולים גבי קטנים ידעי וקא
מחלי הכא מי ידע דליחיל אגלגל מלתא
ומטא לקמיה דרבי אמי אמר להו גדולה
מזו אמרו שמין להם כארים השתא ידידה
לא יהיבין ליה אהדרוה **הא** לקמיה דרב
חסדא אמר להו מי דמי התם ברשות נחית
הכא לאו ברשות נחית ועוד קטן הוא ואין
מורידין קרוב לנכסי קטן אהדרוה לקמיה
דרבי אמי אמר להו לא סיימוה קמי דקטן
הוא: **מתני'** המפקיד פירות אצל חבריו
הרי זה יוציא לו חסרונות לחסות ולאורו
תשעה חצאי קבין לכור לשעורין ולדוחן
תשעה קבין לכור לכוסמין ולזרע פשתן
שלש סאין לכור הכל לפי המדה והכל
לפי הזמן א"ר יוחנן בן גוריון וכו' מה אכפת
להו לעבדריה והלא אוכלות בין מהרבה
ובין מקמעא אלא אינו יוציא לו חסרונות
אלא לכור אחד בלבד רבי יהודה אומר אם
היתה מדה מרובה אינו מוציא לו חסרונות
מפני שמותירות: **גמ'** אורז טובא חסר
אמר רבה בר בר חנה א"ר יוחנן דבאורז
קלוף שני: לכוסמין ולזרע פשתן ג' סאין
לכור (וכו'): א"ר יוחנן א"ר חייא זרע פשתן
בגבעולין שני תניא נמי הכי לכוסמין ולזרע
פשתן בגבעולין ולאורז שאינו קלוף שלשה
סאין לכור: הכל לפי המדה וכו': ותנא
כן לכל כור וכו' וכן לכל שנה ושנה:
א"ר יוחנן בן גוריון וכו': תניא אמרו לו
לרבי יוחנן הרבה אבידות מהן הרבה
מתפזרות מהן תנא בד"א שעירבן עם
פירותיו אבל יחד לו קרן וזית אומר לו הרי
שלך לפניך וכי עירבן עם פירותיו מאי הוי
ליחזי לדדיה כמה הויין במסתפק מהם
וליחזי כמה אסתפק דלא ידעי כמה
אסתפק: ר"י אומר אם היתה וכו': כמה
מדה מרובה אמר רבה בר בר חנה א"ר

יוחנן עשרה כורין תניא נמי הכי כמה מדה מרובה עשרה כורין תני תנא
קמיה דרב נחמן בד"א שמדד לו מתוך גורנו והחזיר לו מתוך גורנו
אבל מדד לו מתוך גורנו והחזיר לו מתוך ביתו אינו יוציא לו חסרונות
מפני שמותירות א"ל וכו' בשופטני עסקינן דיהבי בכיילא רבא ושקלי
בכיילא זוטא דלמא בימות הגורן קאמרת **בד"א** שמדד לו בימות הגורן
והחזיר לו בימות הגורן אבל מדד לו בימות הגורן והחזיר לו בימות
הגשמים אינו יוציא לו חסרון מפני שמותירות א"ל רב פפא לאביי א"כ
לפקע כדא הוה עובדא ופקע כדא אבע"א משום איצטא: **מתני'** יוציא לו
שתות ליו"ר אומר חומש י"י יוציא לו שלשה לוגין שמן למאה לוג
ומחצה שמרים לוג ומחצה בלע אם היה שמן מזוקק אינו יוציא לו שמרים
אם היו קנקנים ישנים אינו יוציא לו בלע ר"י אומר אף להמוכר (א) שמן
מזוקק לחבירו כל ימות השנה הרי זה מקבל עליו לוג ומחצה שמרים
למאה: **גמ'** ולא פליגי **מ"ר** כי אתריה ומר כי אתריה באתריה דמר חפו
בקירא ולא מייך טפי באתריה דמר חפו בכופרא ומייך טפי איבעית אימא משום
גריגשתא הא מייצא טפי והא לא מייצא טפי באתריה דרב יהודה רמו ארבעים
ותמני כוין בדנא אויל דנא בשיחא זווין פרים רב יהודה שיחא בוזא

ל
ונוטן לו מתוך חביתו כשהוא מסתפק תמיד והוא מזוקק הרי הלוקח מקבל עליו לפחות לו לוג ומחצה מחמת שמרים: **למאה**. למאה
לוג: **גמ'** חפו בקירא. טחו החציות מצפנים צשעוה דדרך שעושין אלו צופת: **כופרא**. זפת: **גריגישא**. קרקע שעושין ממנה
החציות. ארלג"ל צלע"ו: הא. באתריה דר"י מייך טפי מההיא דאתריה דתנא קמא: **צאפריה דרב יהודה**. מילתא צאפי' נפשיה היא ולא
אמתיתין קאי: **רמו ארבעין ותמניא כוין**. דינא. מדה קטנה היתה במקומו שארבעים ושמונה ממלאין את החצית: **אויל דנא צשיא**. צשעה
זוים היתה נמכרת ביחד בימות הצ"ר: **פרים** ליה רב יהודה שיחא שיחא צווא. נעשה רב יהודה חטויו והיה מוכרן שש כוין צווא:

וכן אמר רבה השכחו לאמלע לא גרסינן. שאין זה לשון גמרא
להציא דברי האמוראים סיוע למשנה ועוד רבה תלמידיה דרב חסדא
הוה והיכי אמר רב חסדא שמתא משמיה. ואי גרס ליה וכן אמר
רב גרסינן שהיה רבו של רב חסדא. משום דליכא למ"ד צנצא
בתרא (דף קמג:) לא שנו אלא
ששכחו נכסים מחמת עמלון של אחים השכחו
שזכו מחמת עמלון של אחים השכחו
לעמלון אמרה רב חסדא להא דרב
הכא למימר דלית לן ההיא שמתא
אלא אפילו השכחו מחמת טורחן
של משכתינן כי הכא דשחל פרדס
השכחו לאמלע: ידעו. אלו שטלו
חלקם: מי ידע. שיש לו אחים: גדולה
מוז. קרוב היורד לנכסי שני שחס
יצאו העולים יטלו שלהם: אמרו
שמין להם כארים הכא ידידה לא
יהיבין ליה. צתמיה. זה שעשה
והשכחו לדעת עמלון לא יהיבין ליה
כארים צחלק השני: צרשום צ"ד
נחסי. דמורידין קרוב לנכסי שני:
הכא לא צרשום נחסי. כשרד זה
למכור לא נמלך צ"ד: ועוד. אם
צא לימלך לא היו מורידין אותו
דלא אחי קטן הוא ואין מורידין
קרוב לנכסי קטן: **מתני'** הרי זה
יוציא לו חסרונות. כשיחזירם לו
יפחות כמה הם רגילים לחסור. ובגמ'
מוקי לה בשעירבן עם פירותיו: אורז.
מיי"ל: (א) דוחן. פטיו"ל ודומה לאורז:
הכל לפי המדה. וכן לכל כור וכו':
הכל לפי הזמן. שהענין צידו לכל
שנה ושנה יצא לו כך: ר' יוחנן צ'
גורי אמר. אהכל לפי המדה פליג:
אם היתה מדה מרובה. שהפקיד
אכלו הרבה ובגמרא מפרש י' כורים
לא יוציא לו חסרונות מפני שהם
מוסירות צבימות הגורן כשמפקיד
החטיין יבשין צבימות הגשמים
כשמחזיר נופחות וצאכילת עכברים
אין נחסרים כל כך לכל כור וכו'
דכולי האי לא אכלי עכברים מ"
כורין הלכך נפחתו משלמת חסרון
המגיע לשני כורים או שלשה
שהעכברים אוכלין: **גמ'** זרע
פשתן בגבעולין. חסר כל כך לפי
שהגבעולין מתיבשין ונפלים והרוח
מנשבתן אכל זרע פשתן נקי אינו
חסר כ"כ: **לכל כור וכו'**. פירוש
דמתנינן הוא: ליחזי ידידה כמה
הוה כו'. ויראה כמה חסרו ויטול על
של חזרו כפי חשבון: מדה הגורן
היתה יתירה על של צמים: **בשופטני**.
שופטים: **צכיילא**. צמדה: **צימות**
הגורן. סמוך ליוצאן שנתבשרו צממה:
והחזיר לו צימות הגשמים. חזרו
ונתפחו מלחלוחית הגשם והקור: א"כ.
שדרכו לתפוח: **לפקע דנא**. כשממלאין
כד חטיין או שעורין צימות הגורן
וגפין את הכד יפקע צימות הגשמים
מחמת תפיחת הצבואה: **איילא**.
דוחק. מתוך שהם צמקים צר נדחקין
יחד ואין תפוחין: **מתני'** יין.
אם הפקיד אכלו יין ועירבו עם יינו
הקנקנים צולעין שמת: **אף המוכר**
כו'. כשם שאמרו צמפקיד כן
אמרו צמוכר שהמוכר שמן לחבירו

מיי"ל. דוחן.
פטיו"ל [פני"ל]. סוג
של דוחן.
ארלג"ל [ארלג"ל].
חומר. טין.

לעזי רש"י

מיי"ל. דוחן.
פטיו"ל [פני"ל]. סוג
של דוחן.
ארלג"ל [ארלג"ל].
חומר. טין.